

Sammanfattning av förändrade taxor och avgifter

Flera av de belopp som används för att beräkna avgifter inom äldre- och funktionshinderomsorgen är enligt socialtjänstlagen (2001:453), SoL, knutna till prisbasbeloppet. Bland annat regleras maxtaxan och förbehållsbeloppet (minimibeloppet) utifrån dessa bestämmelser, men även vid beräkning av avgiftsförändring avseende bla trygghetslarm, matabonnemang, dagavgift korttidsboende. För utförligare information hänvisas till Omsorgsnämndens riktlinjer för kommunal omsorg.

Beskrivning av ärendet

Avgifterna inom Omsorgsförvaltningens område är eftersatta och har inte följt den nationella kostnadsutvecklingen eller den ökande inflationstakten tillfredställande. Efter analys av kostnader och intäkter i de delar där vi kan påverka avgiftsnivåerna ser vi tydligt att en relativt stor del av Omsorgsförvaltningens underskott utgörs av en orimligt hög subventionering av kostnader för den enskilda medborgaren. Omsorgsförvaltningen har identifierat tre områden som är eftersatta i avgifter och intäkter:

1. **Trygghetslarm**

Kostnaden för ett trygghetslarm är idag 290 kr/månad för den enskilda där kommunen dessutom subventionerar 50% av kostnaden vid parboende. Hylte kommun har en låg avgift jämfört med övriga kommuner i Halland och är dessutom ensamma om att subventionera kostnaden vid parboende. Omsorgsförvaltningen föreslår en avgiftsökning från 290 kr till 370 kr/månad samt att kostnadsreducering vid parboende tas bort. Kommunen kommer efter föreslagen höjning varken vara billigast eller dyrast bland kommunerna i Halland. Därtill hör att trygghetslarm faller under högkostnadsskyddet/garantibeloppet (2359 kr/6470 kr år 2023) intäktsökningen är därför en uppskattning. Framst för att socialstyrelsen ännu inte har publicerat OPI-beloppen för år 2024.

2. **Hyresreducering**

Idag subventionerar Omsorgsförvaltningen första hyran vid inflyttning på särskilt boende. En förmån som används utan behovsprövning. År 2022 innebar detta en kostnad på cirka 100 tkr. Omsorgsförvaltningen föreslår att möjligheten till hyresreducering avvecklas till budgetår 2024.

3. **Kost**

Kostnaden för måltider 2023 är för de boende i våra särskilda boenden 3 462 kr och detta inkluderar alla måltider på dygnet. För boende i hemmet är kostnaden 58 kr per portion inklusive hemkörning och övrig logistik. Kostnaden för mat inom omsorgen är en av de poster som genererar ett stort underskott i den totala budgeten. År 2023 faktureras ett betydligt högre belopp av kostenheten än vad enskilda medborgare betalade i avgifter. Omsorgsförvaltningen subventionerade maten med cirka 5 000 tkr, ett underskott som direkt påverkar den totala budgeten negativt.

Särskilt boende

2023 levererades 130 portioner till våra särskilda boenden trots att vi maximalt kunnat belägga 124 platser vilket har kunnat märkas i att orimligt mycket mat har kastats. 2024 beräknas inledas med totalt 115 av 124 boendeplatser, det vill säga totalt 115 matabonnemang. Snittpris för de övriga kommunerna i Halland är 4 210 kr/månad för ett matabonnemang var på Hylte kan anses subventionera kostnaderna för mycket. Omsorgsförvaltningen föreslår en kostnadsökning för 2024 med 1 000 kr per matabonnemang och månad. Kostnaden för ett matabonnemang skulle efter höjningen bli 4 462 kr. Sänker vi därutöver beställningen från kostenheten från 130 till totalt 115 portioner genererar vi dessutom ytterligare en besparing.

Omsorg i hemmet

Självkostnadspriset för en portion, inklusive distribution, uppgår till 86 kr/port. Idag debiterar vi medborgare 58 kr/port., en subventionering på 28 kr/port. Omsorgsförvaltningen föreslår att inför för 2024 höja priset för en portion till 72 kr vilket skulle generera en intäktsökning och minska den subvention som idag belastar budgeten.

Omsorgsförvaltningen gör bedömningen att dessa höjningar är en absolut nödvändighet för att möta den ökande inflationen. Debiteringen av medborgarna begränsas av lag och förordning och då måste de kostnads- och intäktsposter som går att påverka ses över och justeras i takt med kostnadsutvecklingen i samhället i stort. Grundprissättningen har sedan flera år tillbaka lämnats orörd från justeringar vilket har bidragit till en glidande ökning av underskottet i budgeten för Omsorgsförvaltningen.

Ekonomiska konsekvenser och jämförelser

Nedan tabell visar den ekonomiska situationen 2023 samt ekonomiska konsekvenser utifrån föreslagna avgiftsförändringar.

Kost 2023	Årskostnad	Självkostnad	Avgift ON	Teoretisk intäkt	Prognos intäkt	Nya avgifter
Matabonnemang 130 st	6 051 773	5 273,00	3 462	5 100 000	4 800 000	6 100 000
"Pedagogiska" måltider 13 st	327 785	69,08				
Enportionare 70 st	2 217 740	86,80	58	1 500 000	1 000 000	1 850 000
Kompletterande livsmedel	300 000					
Transport	400 000					
Hyra kök	1 473 679					
Summa	10 770 977			6 600 000	5 800 000	7 950 000

Årskostnaden om 10 770 tkr avser den kostnad OF har för all kost i kommunen. Följande kolumn visar på vad självkostnadspriset är för matabonnemanget i särskilt boende (inkluderar den direkta kostnaden om 6 051 tkr samt kostnader för kompletterande livsmedel, transport och hyra kök), för de "pedagogiska" måltiderna som avser måltider på de särskilda boendena där personalen med de boende deltar i måltiderna lunch och kvällsmat samt även för enportionare i ordinärt boende.

Kolumnen därpå visar på de avgifter OF tar ut av omsorgstagarna för innevarande år. Utifrån beställt antal matabonnemang (130 st) och enportionare (70 st) kan en teoretisk intäkt beräknas bli cirka 6 600 tkr. Dock överensstämmer inte teorin med verkligheten då bla lägenheter på kommunens särskilda boenden ibland står tomma vid ut-/inflyttning samt att antal omsorgstagare i ordinärt boende varierar över tid. Görs en prognos över kostintäkterna utifrån utfall januari till juli så blir det en summa om 5 800 tkr. I förhållande till OF:s kostkostnader på 10 770 tkr blir det en negativ avvikelse om cirka 5 000 tkr.

Med föreslagna avgiftsförändringarna för matabonnemang från 3 462 kr/månad till 4 462 kr/månad blir intäkten för 2024 cirka 6 100 tkr (då är antalet abonnemang justerat från 130 st till 115 st för 2024) och för enportionare från 58 kr/portion till 72 kr/portion blir intäkten cirka 1 850 tkr. Förhållandet mellan total kostkostnad om 10 770 tkr och kostintäkt för 2024 cirka 7 950 tkr blir då en negativ avvikelse på cirka 2 700 tkr (Observera att kostkostnaden för 2024 ännu ej är beräknad).

Tabellen nedan visar avgiftspriser 2023 för ett antal kommuner. Notera att vid jämförelser mellan föreslagna avgiftsförändringar till 2024 och de andra kommunernas avgifter haltar då övriga kommuners avgifter avser 2023 och är ej uppräknade för 2024.

Kommun	Matabonnemang	Enportionare	Trygghetslarm
Hylte	3 462	58	270
Laholm	5 130	60	376
Halmstad	3 810	72	354
Falkenberg	4 347	71	227
Varberg	3 719		296
Kungsbacka	4 046	69	295
Gnosjö	3 868		311
Gislaved	4 459		277
Borgholm	4 410		
Svenljunga	5 100	85	252
Nora	3 630	66	409

(För Laholms avgift avseende enportionare tillkommer en utkörningskostnad om 250kr/månad)

Sammanfattning

- Justering av avgifterna för trygghetslarm samt en avskaffning av subventionering för parboende innebär en intäktsökning på cirka 250 tkr. Beloppet är en försiktig uppskattning då trygghetslarm som insats regleras kostnadsmässigt av högkostnadsskyddet.
- Hyresreduceringens avveckling skulle, med beräkning på 2022-års siffror, innebära en besparing på 100 tkr.
- En avgiftshöjning på 1 000:- per matabonnemang kommer generera en intäktsökning på cirka 1 000 tkr. Justerar vi dessutom antalet portioner som beställs till 115 genereras en besparing på cirka 700 tkr.
- Höjer vi avgiften för matportioner med 14 kr per portion genererar vi en intäktsökning på cirka 350 tkr.

Genomförs samtliga ändringar i avgiftsnivåerna kommer, för år 2024, sammantaget intäktsökningen bli cirka 1 700 tkr (samt en tillkommande kostnadsminskning med cirka 700 tkr som dock inte är relaterad till förändring av taxor och avgifter).